

**Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ДІАЛОГ: МОЛОДЬ, НАУКА, ІННОВАЦІЇ»**

18 квітня 2025 року

**THE 1st UKRAINIAN INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE "INTERDISCIPLINARY DIALOGUE: YOUTH, SCIENCE,
INNOVATIONS"**

April 18, 2025

Запоріжжя, 2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
(протокол № 16 від 03.06. 2025 р.)*

Редакційна колегія:

*Фалько Н. М. – доктор психологічних наук, доцент;
Глебова Н.І. – доктор соціологічних наук, професор;
Полякова Л.І. – кандидат історичних наук, доцент;
Сіроштан Т. В. – кандидат філологічних наук, доцент;
Муртазієв Е.Г. – кандидат педагогічних наук, доцент;
Подорожний С.М. – кандидат біологічних наук, доцент;
Гузь Н.В. – кандидат психологічних наук, доцент
Проценко А.А. – кандидат педагогічних наук, доцент
Спірінцев Д.В. – кандидат технічних наук, доцент*

Міждисциплінарний діалог: молодь, наука, інновації : матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Запоріжжя – Мелітополь, 18 квітня 2025 р.). – Запоріжжя: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2025. – 521 с.

У збірнику оприлюднено матеріали учасників І Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Міждисциплінарний діалог: молодь, наука, інновації: Матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції», яка відбулася у змішаному форматі 18 квітня 2025 р. у м. Запоріжжя на базі Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

У матеріалах конференції збережено орфографію та пунктуацію авторів. За достовірність та оригінальність матеріалу відповідальність покладається на авторів.

ЗМІСТ

ЛІДЕРСТВО, УПРАВЛІНСЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ В БІЗНЕСІ ТА ОСВІТІ	14
<i>Татарган В.</i> Бізнес-проект та інноваційний світ у сфері науки і техніки	14
<i>Бригіна С.</i> Готельно-ресторанна сфера як драйвер економічного розвитку регіону	19
<i>Подаков Є.</i> Особливості управління фінансовими ризиками підприємства сфери туризму	23
<i>Ромашка С.</i> Трансформація закладів охорони здоров'я в умовах невизначеності	27
<i>Рунчева Н., Савків А.С., Савків А.А.,</i> Економіка охорони здоров'я Львівщини: Роль реабілітаційних центрів у відновленні регіонального потенціалу	31
<i>Яшина А.</i> Сучасні тренди та інновації готельного ринку України	35
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ : ІТ В ОСВІТІ, НАУЦІ ТА ЕКОНОМІЦІ	
<i>Братченко А.</i> Застосування програмного продукту системи теорії ігор при виборі методів навчання	39
<i>Зенченко Є.</i> Як дидактичні матеріали змінюють підхід до освіти: навчання 3D-моделюванню з BLENDER	44
<i>Картелян А.</i> Використання віртуальної та розширеної реальності у професійній освіті фахівців комп'ютерного профілю	49
<i>Коломієць В.</i> Наступний крок цифрових трансформацій: прорив інформаційних технологій в бандоєнному мистецтві	54

Контуганський П. Використання GIT І TASK-ТРЕКЕРІВ для підтримки командної розробки програмного забезпечення студентами комп'ютерних спеціальностей	58
Мірзоєва Г. Застосування інтерактивних платформ та навчальних застосунків у закріпленні лексико-граматичної складової частини уроку у школярів початкової ланки освіти на уроці англійської мови	63
Молчанов Ю.В. Професійні компетенції IT-фахівців та їх зв'язок із машинним навчанням	65
Муртазієв Е., Христовой Д. Синергія цифрових технологій та науково-освітнього середовища	69
Подзігун К. Інтеграція симуляційного навчання у підготовку операторів ЧПК-обладнання в умовах цифрової трансформації освіти	72
Чорний О. III-грамотність як передумова компетентності з впровадження систем генеративного штучного інтелекту	75
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА МАТЕМАТИКА	80
Волкова Д., Фоменко О. Дослідження спектра півнескінечної струни	80
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОСОБИСТОСТІ: ДОСВІД, ПРАКТИКА, ІННОВАЦІЇ	82
Багрій Т. Формування здоров'язбережувальної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва в процесі фахової підготовки	82
Василевська А. Формування соціальної активності у підлітків у волонтерській діяльності	85
Жейнов С. Формування інноваційності учнів 5-6 класів в умовах цифрової реальності	89

Кірова Д. Роль соціального педагога у формуванні життєстійкості особистості в умовах сучасних викликів	92
Колєснікова А. Студентський досвід як індикатор управлінських рішень щодо якості освіти в умовах кризових трансформацій	96
Луценко О. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку в образотворчій діяльності	99
Макарук О. Психологічний та педагогічний супровід обдарованих дітей початкової школи	104
Марченко О. Педагогічні умови розвитку самоефективності школярів на уроках іноземної мови в контексті вальдорфського підходу"	106
Митяй Б. Підготовка майбутнього вчителя англійської мови в динаміці професійного становлення	110
Потанчук Т. Характеристика логопедичного супроводу сімей, що виховують дитину з особливими освітніми потребами	114
Фесенко О. Технології для реалізації психокорекційних завдань методом сендплею у дітей дошкільного віку (з досвіду роботи)	117
Чупандіна Г. Розвиток соціально-емоційних навичок у дітей з аутизмом засобами соціально-емоційного та етичного навчання	120
Шершньова О. Інноваційні підходи до соціально-педагогічного супроводу дітей з ООП в інклюзивному середовищі	124
СТАЛИЙ РОЗВИТОК І ПРИРОДНИЧІ НАУКИ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ	129
A. Kologmiets, Ol. Bren, Ok. Bren, M. Čížková, J. Kviderova1, Milada Vitova SOIL MICROALGAE IN SAND PIT RESTORATION: CONCEPT, METHODS, EXPECTED OUTCOMES	129
Ol. Bren, A. Kologmiets, P. Pribyl, E.Pushkareva, J. Elster, B. Becker. VIABILITY ASSESSMENT OF THE MICROALGA KLEBSORMIDIUM	

FLACCIDUM (STREPTOPHYTA) FROM SVALBARD, THE HIGH ARCTIC, USING MULTIPARAMETRIC FLUORESCENT STAINING	130
<i>O.E. Pyurko, L.I. Arabadzhi-Tipenko, D.V. Kolosova</i> ECOLOGICAL- FUNCTIONAL ORGANS DESIGN OF PORTULACA OLERACEAE L. IN THE CONDITIONS OF THE ZAPORIZHIA REGION	133
<i>Дьомін М., Мільтих О.</i> Дослідження властивостей фенолформальдегідних смол з низькою емісією формальдегіду	138
<i>Зимаров О.</i> Аналіз практик застосування фітоіндикації як інструменту екологічного моніторингу у урбанізованих ландшафтів	142
<i>Німич Т.</i> Дослідження мобільних застосунків для ефективного вивчення хімічних дисциплін	146
<i>Сидоренко А., Панасюк А.</i> Зимові обліки водно-болотних птахів у південній Україні: Динаміка чисельності та просторовий розподіл у 2018-2022 роках	151
<i>Тугова Г.</i> Світловий режим, гемеробія та натуральність як індикатори стану міських парків	156
<i>Чернявська О., Савін А.</i> Загальна характеристика методів визначення важких металів у продуктах харчування	159
<i>Чмихало С., Сидоренко А.</i> Результати впровадження природоохоронних заходів на території Ботієвської ВЕС: рослинна компонента	164
<i>Фролова О., Халіляєв Е.</i> Інвентаризація найважливіших таксонів рослин та тварин, занесених до національних та міжнародних охоронних документів, на території Мелітопольського району	170
ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ У ЧАСИ КРИЗИ: АДАПТАЦІЯ, ВІДНОВЛЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ	176
<i>Anatasia Savlidou</i> Αποτελεσματική ηγεσία στο hospitality	176

Ελευθερία Γεωργιάδου Services management, local tourism development: Innovative Targeting and Communication	179
Байтеряков О., Чубирь Л. Застосування мерчендайзу з картографічною символікою як засобів навчання	182
Бєлов О. Потенціал внутрішнього туризму в умовах глобальних обмежень та економічних криз	186
Вінніченко О. Основні геоекологічні проблеми Запорізької області в умовах воєнного стану	189
Коваль Д. Кліматична роль кріосфери Землі	194
Колєснікова А., Пилипенко К. Впровадження туристичних інновацій: від ідеї до реалізації	198
Королько М. Застосування нестандартних методів викладання під час вивчення країн світу у курсі географії 10 класу	202
Купрій Б. Небезпечні екзогенні геолого-геоморфологічні в Закарпатській області	205
Малуєв М. Роль Світового океану на кліматичну систему Землі в умовах зледеніння	208
Мешальніков І. Природні комплекси остова Хортиця	212
Переpečай С. Суспільно-географічні аспекти молодіжного ринку праці України в умовах воєнного стану	217
Цапенко М. Небезпечні геолого-геоморфологічні процеси Азово-Чономорського узбережжя(в межах території України)	221
Цапенко М. Пам'ятки природи долини річки Вільнянка як об'єкти краєзнавчо-туристичної роботи в школі	225
Тимусяк А. Формування картографічної компетентності майбутніх вчителів географії	231

Чернов Є. Методика організації та впровадження нестандартних форм навчання в шкільному курсі географії	234
Шукало Є. Транснаціональні кампанії та їх роль в умовах глобалізації світового господарства	238
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ НАУК	242
G. Huseynova Interdisciplinary Connections and the Development of Students' Professional Competencies: New Approaches and Analysis	242
Retynska S., Pasichnyk M. The relationship between perfectionism and the psycho-emotional states of adults	246
K. Kosharny, M. Pasichnyk The impact of emotional burnout on a student's psychological well-being	251
Бехтер А., Предместніков О. Теоретико-практичні аспекти актуальних проблем кримінального права	254
Бунчук О., Завгородній М., Михальчук М., Аксіологічні аспекти професійної підготовки здобувачів закладів вищої освіти	259
Григор'єва Я. Педагогічні умови формування морально-етичних цінностей молодших школярів засобами усної народної творчості	262
Деремешко К. Образ жінки в романах Джейм Остін	266
Дєменєва О. Особливості англomовного політичного дискурсу	269
Дімітрова А. Англійські казкові реалії та особливості їх перекладу українською мовою	271
Єложенко А. Інтеграція сучасних інноваційних технологій на уроках української мови	274
Єфремов Р. Роль козацтва у визвольній боротьбі XVI-першої половини XVII століття	278
Качурак С., Сворах Л. Інформаційна війна та її вплив на громадську думку в Україні	279

Кулініч В. Проблематика феміністичного руху в Радянській Україні: історіографічний вимір	284
Маслова М. Вплив євроінтеграційних процесів на систему цінностей сучасного українського старшокласника	287
Мельникова Ю. Особливості надання консультативної допомоги з питань кар'єрної реалізації внутрішньо переміщених осіб	291
Мірошніченко О. Утворення та функціонування німецьких національних районів в Україні у 1920-х роках: політичні, соціально-економічні та культурні аспекти	293
Нагієва Е. Казка як терапевтична практика: допомога жінкам у період адаптації після міграції	297
Оганян А. Поліетичність Ніжина-як унікальний чинник для розвитку міста на теренах Лівобережжя	299
Пуліна К. Main translation strategies for movie titles	303
Прощенкова Є. Інноваційні технології формування англомовної компетентності в учнів старших класів ЗЗСО	306
Рудакова А. Вплив інтерактивних технологій на засвоєння лексики в процесі вивчення англійської мови	309
Савченко М. Радянське вторгнення в Афганістан, як частина Холодної війни	312
Самбур А. Еліптичні конструкції в англійській мові та їх структурно-функціональні особливості	316
Сіденко Є. Рух спротиву на українських землях у роки Другої світової війни	319
Сірий А. Використання іншомовних запозичень в засобах масової інформації англійською мовою	323

- Стародуб А., Байтерякова Н.** Метафори та їхній переклад як засіб створення емоційної картини роману В. Шваб «Незриме життя Адді Лярю» 326
- Сушков С.** Класичний та елліністичний етап розвитку монетної справи у Північному Причорномор'ї (початок V-початок I СТ. до н.е.). 329
- Федюніна О.І.** Підготовка майбутніх учителів мови і літератури в Україні: виклики і перспективи Євроінтеграції 338
- Чиж О.** Креативність як психологічний ресурс самодостатньої особистості 341
- Шевченко Г.** Сакральні потреби протестанських рухів на території України в умовах імперської політики (XIX ст.) 345
- Шешурак С.С., Сворах Л.** Деколонізація культурного простору України 351
- Щербатенко Є.** Роль творчих завдань у процесі навчання англійської мови старшокласників 356
- ФІЗИЧНЕ І МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН: АДАПТАЦІЯ, ІННОВАЦІЇ, РОЗВИТОК** 361
- Ryurko V., Balan O., Frolov S.** Medical physical culture as an element of health-safe technology for scoliotic disease in younger school-age children 361
- Бобров О., Олійник І.** Оптимізація тактичних дій у футболі через мотивацію гравців 364
- Бульбін О., Проценко А.** Методи тренування фізичних якостей юних футболістів 12-13 років 368
- Волков Д., Олійник М.** Техніка володіння м'ячем 6-8 років, які відвідують футбольні секційні заняття 372
- Врубель Г.** Феномен музикотерапії як складової сучасних здоров'язберігаючих освітніх технологій 376

- Герасимчук Ю., Олійник І.** Особливості технічної підготовки пауерліфтерів 380
- Герасимчук Ю.** Фізичне здоров'я спортсменів у стресових умовах: підготовка до змагань під час війни 383
- Джуман Б., Кравченко Р., Олійник І.** Вивчення фізкультурно-спортивних послуг, що надаються населенню в місті Миргород 386
- Дон О.** Дитячі травми війни: комплексна підтримка дітей та їхніх родин 390
- Каменська А.** Використання ігрового методу на заняттях з фізичної культури у молодших школярів в умовах цифрової трансформації 394
- Кашпур Ю., Молочко Я.** Нарцистичний симптомокомплекс як механізм подолання бойового стресу та психологічної травми 401
- Кирієнко О.** Система управління охороною здоров'я в США: структура та ключові агенції 408
- Кравченко А.** Особливості фізичної та функціональної підготовленості футболістів різних ігрових амплуа на етапі спеціалізованої базової підготовки 412
- Кравченко Р., Олійник І.** Сучасні методи та засоби формування у школярів інтересу до фізичної культури 416
- Кульчинська К.** Інклюзивна форма навчання в початковій школі 419
- Мержева Л.** Подолання сценічного хвилювання як передумова збереження психічного та фізичного здоров'я майбутнього педагога-диригента 423
- Нечитайло Ю., Ковальова Д.** Значення фізичної активності у забезпеченні ментального благополуччя здобувачів і здобувачок освіти 429
- Новицький В., Непша О.** Аюверда-шлях до здоров'я і балансу організму людини 432

- Олійник В.** Корекція функціонального стану дітей з затримкою психічного розвитку засобами фізичного виховання 437
- Осипенко В., Проценко А.** Методика розвитку гнучкості учнів старшої школи на уроках фізичної культури 440
- Пельтек О., Олійник М.** Впровадження неспецифічних методів навчання у процесі вдосконалення технічної підготовленості футболістів 10-12 років 444
- Переверзєва О.** Здоров'язберігаючі освітні технології у процесі підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва 447
- Пономаренко О., Олійник М.** Процес вдосконалення технічної підготовки воротарів на етапі спеціалізованої базової підготовки в футболі 452
- Пришляк І., Олійник І.** Використання петель TRX під час функціональних тренувань 455
- Проценко А., Клушин В.** Роль хортингу у фізкультурно-оздоровчій діяльності з молодшими школярами в позаурочний час 458
- Проценко А., Панов В.** Спортивні ігри-ключовий інструмент розвитку координаційних здібностей учнів старших класів 461
- Проценко Д.** Теоретико-прикладні аспекти відбору дітей у секцію волейболу на етапі початкової підготовки 465
- Розумний С., Олійник І.** Методика розвитку координаційних здібностей на секційних заняттях з баскетболу 469
- Семеняк Р., Олійник І.** Особливості розвитку силових здібностей у чоловіків, які займаються пауерліфтігом 472
- Сінаков С.** Методичні підходи до навчання правильної роботи ніг юних тенісистів 475
- Скляр О., Кудря-Скляр Я.** Сучасні наукові підходи до розуміння змісту психологічного відновлення особистості після травмивного впливу 478

- Слюта Л., Олійник М.** Удосконалення технічної підготовки спортсменів-пауерліфтерів віком 16-18 років 483
- Стащук О., Олійник М.** Розвиток силових здібностей у підлітків віком 13-14 років на тренуваннях з важкої атлетики 486
- Стусяк М., Олійник М.** Розвиток силових якостей у футболістів віком 13-14 років 489
- Стрижак Л.** Фізичне і ментальне здоров'я в умовах глобальних змін: адаптація, інновації, розвиток 492
- Хор'якова А.** Травматичний досвід та психодрама як ефективний метод його подолання 497
- Христова Т., Заїчко І.** Специфіка трансформацій соматотипу та компонентного складу маси тіла курсантів військових вишів 500
- Христова Т., Муравчиков А.** Застосування волейболу для підвищення рівня фізичної підготовленості учнів середнього шкільного віку 505
- Христова Т., Полтавченко А.** Впровадження синергічного підходу у фізичну підготовку підлітків із вегето-судинною дисфункцією 510
- Чепига Л., Олійник М.** Фізична підготовка юних футболістів 8-9 років 513
- Шрамко В.** Здоров'язбережувальні технології на уроках фізичної культури та позакласній роботі учнів початкової школи 516

О.В.Шериньова

Мелітопольський державний
педагогічний університет імені
Богдана Хмельницького

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ООП В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

У контексті глибоких трансформацій, які нині переживає українське суспільство, особливого значення набувають такі цінності, як гуманізм, рівність, толерантність, повага до прав і свобод кожної особистості, а також відмова від будь-яких форм дискримінації. Ці принципи стають фундаментом побудови демократичного, відкритого суспільства, де кожен має право на гідне життя, незалежно від фізичних, інтелектуальних чи соціальних особливостей.

Окремої уваги в цьому контексті заслуговує ставлення до осіб з інвалідністю. Упродовж останніх десятиліть відбувається поступове переосмислення суспільних уявлень щодо цієї категорії людей. Відходячи від стереотипного поділу на «нормальних» і «неповноцінних», суспільство рухається у бік визнання різноманіття як норми. Люди з інвалідністю дедалі частіше розглядаються не як об'єкт соціального піклування, а як повноцінні суб'єкти з правом на активну участь у всіх сферах суспільного життя.

Сьогодні спостерігається зростання ініціатив, спрямованих на розширення можливостей для самореалізації всіх громадян, зокрема через розвиток інклюзивної освіти, працевлаштування, доступу до публічних просторів і культурного життя. Формується суспільна модель, у якій розмаїття визнається цінністю, а рівність – практичною метою. У цьому контексті забезпечення рівних прав і можливостей для людей з інвалідністю є не лише питанням соціальної політики, а й показником рівня зрілості демократичної спільноти.

У сучасних умовах реформування української системи освіти актуалізується питання забезпечення ефективного соціально-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Інклюзивна освіта як форма організації навчання, що забезпечує рівні можливості для всіх дітей, вимагає нових підходів, зокрема інноваційних рішень у діяльності педагогів, асистентів учителя, соціальних педагогів, психологів та інших фахівців супроводу. Актуальним є висвітлення ефективних інноваційних підходів до

соціально-педагогічного супроводу дітей з ООП в інклюзивному освітньому середовищі.

Діти з особливими освітніми потребами (ООП) мають індивідуальні особливості у сприйнятті та засвоєнні навчального матеріалу, що зумовлюється специфікою їхнього психофізичного розвитку. У зв'язку з цим постає необхідність упровадження диференційованих підходів до навчання та виховання. Раціонально організоване виховне середовище, засноване на принципах поваги, підтримки та цілеспрямованості, здатне не лише компенсувати наявні порушення, а й сприяти розвитку особистісних якостей дитини. Важливу роль у цьому процесі відіграють компенсаторні можливості нервової системи, завдяки яким дитина здатна адаптуватися та розвиватися в соціумі.

Однією з ключових вимог сучасного виховного процесу є забезпечення умов для самореалізації кожної дитини, формування її соціальних компетентностей та активної життєвої позиції. Сьогодні перед педагогами стоїть завдання створити таке освітнє середовище, у якому кожна дитина зможе:

- самовиразитися – проявити власну індивідуальність;
- самоствердитися – відчувати свою значущість і здатність до впливу;
- самоактуалізуватися – розкрити внутрішній потенціал і реалізувати себе.

Традиційні засоби навчання не завжди забезпечують належний рівень ефективності для осіб з ООП. Тому актуальним є впровадження інноваційних педагогічних технологій, що сприяють розвитку ключових компетентностей, зокрема здатності до самостійного аналізу, критичного мислення, творчого підходу до розв'язання навчальних і життєвих завдань. Використання таких технологій спрямоване на розкриття природних здібностей дитини, формування внутрішньої мотивації до навчання та розвитку.

Таким чином, забезпечення інноваційного підходу до навчально-виховного процесу в умовах інклюзії є не лише вимогою часу, а й важливою умовою для формування цілісної, соціально адаптованої особистості.

Соціально-педагогічний супровід розглядається як комплекс заходів, спрямованих на забезпечення психосоціального комфорту дитини, створення умов для її соціалізації, розвитку і самореалізації. В умовах інклюзії він набуває особливого значення, оскільки поєднує в собі педагогічний, соціальний, психологічний і медичний компоненти. Одним із головних завдань є не тільки

адаптація дитини з ООП у загальноосвітньому просторі, а й формування толерантного ставлення в оточуючого середовища.

Сучасна інклюзивна освіта потребує не лише адаптації освітнього середовища до потреб дітей з особливими освітніми потребами (ООП), а й переосмислення підходів до їх соціально-педагогічного супроводу. Традиційні методи вже не відповідають сучасним викликам, тому дедалі актуальнішою стає потреба в інноваційних рішеннях, які забезпечують індивідуалізацію освітнього процесу, активну взаємодію з родиною та міждисциплінарний підхід. Інноваційні підходи передбачають відхід від традиційних методів роботи з дітьми з ООП та впровадження сучасних практик, які базуються на індивідуалізації, мультидисциплінарному підході та активній взаємодії з родиною дитини.

До ключових інноваційних підходів, що зарекомендували себе в українській та міжнародній практиці, належать:

- *Розробка та впровадження індивідуальних освітніх траєкторій (IOT)* – особистісно зорієнтований маршрут розвитку дитини, який базується на її потребах, здібностях і рівні розвитку. IOT дозволяє не лише адаптувати навчальні програми, а й забезпечити системну підтримку з боку всіх учасників освітнього процесу.

- *Тьюторський супровід* – форма педагогічної підтримки, що сприяє розвитку автономності дитини, її мотивації до навчання та самостійного пізнання. Тьютор виступає як наставник, консультант, посередник між дитиною, педагогом, батьками та командою супроводу.

- *Метод кейс-менеджменту* – системна технологія, яка передбачає координацію зусиль різних фахівців (вчителя, психолога, логопеда, соціального педагога, лікаря тощо) з метою ефективного вирішення індивідуальних освітніх і соціальних запитів дитини. Цей метод дозволяє формувати комплексні рішення для подолання бар'єрів у розвитку.

- *Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ)* – застосування спеціалізованих цифрових засобів, платформ і мобільних застосунків, що підтримують розвиток мовлення, мислення, пам'яті та інших когнітивних функцій у дітей з ООП. Сюди ж належать засоби альтернативної та додаткової комунікації (ААС), які особливо ефективні для дітей з порушенням мовлення та аутизмом.

- *Соціально-емоційне навчання (SEL)* – сучасний підхід, що передбачає розвиток емоційного інтелекту, навичок саморегуляції, співпраці,

емпатії та відповідального прийняття рішень. Його інтеграція в освітній процес сприяє покращенню адаптації дітей з ООП у колективі.

– *Формування інклюзивного мікроклімату в класі* – передбачає залучення всіх учнів до спільної діяльності, розвиток культури взаємопідтримки, проведення тренінгів толерантності та антибулінгових програм.

Таким чином, ефективна організація супроводу дитини з ООП у сучасній школі ґрунтується на принципах міждисциплінарності, індивідуалізації, партнерства з родиною та використання новітніх технологій. Саме ці підходи забезпечують повноцінну інтеграцію дитини в освітнє середовище та сприяють її всебічному розвитку.

У багатьох закладах освіти України вже використовуються інноваційні моделі супроводу. Наприклад, у Київській області впроваджено програму SMART-інклюзії, яка поєднує цифрові інструменти навчання з індивідуалізованим педагогічним підходом. У місті Львові діє модель супроводу, заснована на міждисциплінарному партнерстві (вчитель – асистент – соціальний педагог – психолог – логопед – батьки).

Ефективною практикою стало впровадження *психолого-педагогічних майстерень* для педагогів, що дозволяє підвищувати їхню компетентність у роботі з дітьми з ООП.

Батьки є ключовими партнерами у створенні ефективного супроводу дитини. Інноваційною є практика *батьківського коучингу* – систематичної підтримки родин фахівцями з метою зміцнення батьківських компетентностей. Також важливим є застосування *технологій фасилітації* – організації зустрічей і консультацій, де батьки активно залучаються до планування ІОТ.

Серед найактуальніших викликів у сфері інклюзивної освіти сьогодні вирізняються кілька ключових проблем: брак висококваліфікованих спеціалістів, обмеженість матеріально-технічного забезпечення, а також нагальна потреба у систематичному підвищенні професійної компетентності педагогічних працівників. Незважаючи на ці труднощі, вектор розвитку інноваційних підходів у соціально-педагогічному супроводі дітей з особливими освітніми потребами (ООП) викликає оптимізм. Адже йдеться не лише про забезпечення доступу до якісного навчання, а й про підтримку цілісного розвитку особистості дитини, її соціалізацію, формування життєвих навичок і повноцінну інтеграцію в суспільне життя.

Інноваційні підходи у супроводі дітей з ООП в інклюзивному середовищі створюють підґрунтя для формування освітнього простору, що максимально відповідає їхнім індивідуальним можливостям і потребам. У цьому процесі визначальну роль відіграють мультидисциплінарна взаємодія фахівців, активне партнерство з родинами, використання сучасних цифрових технологій, а також індивідуалізація освітніх траєкторій. Успішна реалізація інклюзивного підходу потребує не лише зміцнення кадрового потенціалу через фахову підготовку і наставництво, а й впровадження практикоорієнтованих моделей, які базуються на реальних потребах учнів та освітніх установ.

Подальше вдосконалення системи інклюзивної освіти повинно спиратися на комплексний підхід, що поєднує педагогічні інновації, емоційно-чутливе середовище та ефективну міжвідомчу взаємодію. Саме таке бачення дозволить забезпечити якісну освіту для кожної дитини, незалежно від її індивідуальних особливостей, сприяючи формуванню толерантного і згуртованого суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи. – Київ: АПН України, 2019. – 204 с.
2. Синьова Є. О. Психолого-педагогічні аспекти інклюзивного навчання. – Харків: Основа, 2020. – 192 с.
3. Чепель С. М. Технології соціально-педагогічного супроводу дітей з ООП. – Львів: Сполом, 2022. – 148 с.
4. Шульга Т. І. Організація інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти: методичні рекомендації. – Київ: НУШ, 2020. – 116 с.

Наукове видання

Міждисциплінарний діалог: Молодь, Наука, Інновації: Матеріали I
Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
(Запоріжжя, 18 квітня 2025р.)

Редакційна колегія:

*Фалько Н. М. – доктор психологічних наук, доцент;
Глебова Н.І. – доктор соціологічних наук, професор;
Полякова Л.І. – кандидат історичних наук, доцент;
Сіроштан Т. В. – кандидат філологічних наук, доцент;
Муртазієв Е.Г. – кандидат педагогічних наук, доцент;
Подорожний С.М. – кандидат біологічних наук, доцент;
Гузь Н.В. – кандидат психологічних наук, доцент
Проценко А.А. – кандидат педагогічних наук, доцент
Спірінцев Д.В. – кандидат технічних наук, доцент*

Технічний редактор: Дьячкова Анастасія

вул. Наукового містечка, 59, м. Запоріжжя, Запорізька область,
Україна, 69000
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького